Ч. 41 Второк 23 лютого (7 марта) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

Осьме засіданє з дня 4 марта. По відчитаню петиций і приступленю до порядку дневного мотивував пос. Менциньский своє внесене в справі виміру особисто доходового і зарібкового податку. Бесідник жадав від ц. к. властий скарбових скорщого залагоджуваня рекурсів, щоби комісиї могли розпочати свою діяльність.

Опісля вела ся дальша дискусия над справою подільности селяньских ґрунтів. — Пос. Вуйцік полемізував з послами Гупкою і Горайским, котрим закидав брак знаня потреб селяньских. — Пос. Чайковский заявив ся за неподільностию ґрунтів. — Пос. Гупка промавляв в справі особистій, і старав ся поправити попередних бесідників, котрі очевидно зле єго зрозуміли. Відповідаючи пос. Вайґінґерови критикував досить довго Виділ краєвий так, що аж маршалок мусів єго упімнути, щоби обмежав ся до поправки особистої натури. Остаточно ухвалено внесеня господарства краєвого і призначено 3000 зр. річно на управу тютюну та постановлено утворити заведене садівниче для західної Галичини.

Опісля ухвалено справу будови касарень для войска та уповажнено Виділ краєвий з мінїстерством війни в справі критої уїзджальні на Вульцї у Львові.

Пос. Цїлецкий представив справозданє комісиї шкільної о внесеню пос. Яблоновского в справі основаня женьскої семинариї учительскої в Ряшеві. Ухвалено щоби Виділ краєвий порозумів ся з громадою міста Ряшева в справі основаня такої женьскої школи, котра би давала можність ученицям складати іспит зрілости при женьских семинариях учительских.

Довшу дискусию викликало справозданє комісиї шкільної о стані шкіл народних і семинарий учительских. Пос. Окуневский жалував ся на то, що Русини на поли шкільництва народного суть упосліджені, що руских шкіл народних єсть менше як польских і т. д. — Пос. Цїлецкий висказав своє вдоволене з того, що краєва Рада шкільна кладе більшу вагу на рільництво. Бесідник поставив резолюцию жадаючу, щоби в семинариях учительских так змінити науку, щоби з них виходили учителї більше відповідні для краю рільничого. — Пос. Войт. Дїдушицкий жадав двох типів інтернатів для учеників семинарий учительских; другий тип інтернатів повинен бути здалека від міского руху, бо молодїж образована на бруку „Вавилонів“ не може опісля добре впливати на селян. На тім перервано засіданє і слідуюче назначено на нинї, понедїлок.

Вісти полїтичні.

Після Sonn- u. Montags-Ztg. відбула ся вчера по полудни рада міністрів під проводом ґр. Туна. Тематом наради було установленє речинців скликаня тих соймів, котрі доси не скликано.

З Відня доносять до угорских ґазет, що по вчерашній раді кабінетовій відбула ся ще довша конференция ґр. Туна з міністром Кайцлем, в котрій взяв участь також міністер Дїпавлї. Обговорювано на ній справу переговорів, які мають розпочати ся нинї межи правительствами обох половин держави що-до угоди і квоти, позаяк внаслідок уступленя Банфі'го ситуация значно змінила ся. В добре поінформованих кругах говорять, що Сель не стрітить ніяких поважних трудностий, бо звістно, що Сель з гори зрезиґнував зі скликуваня і запитуваня о гадку австрийского парламенту.

До бюра Райтера доносять з Пекіну, що правительство хіньске мабуть відмовить жаданю віднаймленя Італії заливу Санмун. Хінцї переконані, що то Анґлія спонукала Італію до того кроку, щоби тим висказати своє невдоволене з теперішного положеня. Але ледви чи то правда. Італія запитувала анґлійске правительство, але оно анї не противило ся анї не обіцювало. Дипльомати висказують ся отверто, що розпочинає ся нова фаза розвою, нова полїтика подїлу. Один репрезентант великої держави в Пекінї сказав репрезентантови бюра Райтера, що прийшла хвиля для міжнародної контролї. Суть ознаки, що Американцї взяли би охотно провінцию Чілї, коли би була дійстно заінавґурована полїтика розмеженя кругів впливу.

6)

ІНДИЯ, ЕЇ НАРОДИ І ЇХ ІСТОРИЯ.

(Після Пфлюк-Гартунґа, Танера, Веґенера і др. зладив К. Ворбин.)

III.

Коли Европейцї стали перший раз добирати ся до Індиї і португальска займанщина. — Як Голяндцї переперчили Анґлійцям і перший початок анґлійской всхідно-індийской компаниї. — З помічника купецкого полководець і полїтик. — Анґлійцї в „Чорній дїрі“. — Борба Анґлійцїв з Французами о пановане в Индиї. — Розширене і укріплене анґлійского панованя в Индиї.

(Дальше).

Всхідно-инди ска компания, отже анґлійскі купцї, стали нараз властителями великої держави; ті, що в Анґлії були підданими, були в Индиї королями. Аж тепер розпочала ся нечувана господарка в новій кольониї. За приміром Кляйва ішли й другі урядники компаниї, та допускали ся всілякого насильства і нечуваного здирства. Всїх Анґлійцїв взяла горячкова жажда золота. В широких верствах анґлійскої суспільности зробив ся небувалий доси рух; кождий думав лиш о тім, як би дістати ся до Индиї і там як найборше розбогатїти без великого труду. Т. з. „індийский дім“ (Indiana House) в Льондонї став ся був формальним бюром льотерийним для всіляких авантурників. Индийскі урядники дивили ся ще лиш на то, щоби як найскорше нажити гроший, і длятого одних набобів скидали з престола, других виводили на него, в міру того хто їм більше заплатив. Захланність викликала збиток, інтриґи, опір і всякі пороки. Пішов страшенний розлад, серед котрого кождий дививсь, щоби як найскорше і як найбільше захопити, а каса компаниї була порожна. Набоби жалували ся на ті нечувані здирства, але нїхто їх не слухав. Індів взяла злость розпука, і прийшло до ворохобнї, в котрій они вирізали 2000 сепоїв і 200 Анґлійцїв. Аж кроваві битви зробили в Бенґалії який-такий спокій, але війнї все-таки не було кінця. Більші индийскі держави в Гіндостанї сполучили ся разом, і під проводом великого Моґула виступили против своїх гнобителїв. Та надармо, Анґлійцї побідили а великий Моґул мусів покорити ся.

Але й то не помогло нїчого, бо ворохебня потайком ширила ся дальше. Ще лиш один Кляйв, тепер вже льорд Кляйв, міг ще всему дати раду. Упоравшись з своїми противниками в India House, вернув він знову до Индиї, одержавши широку власть. Він взяв ся тепер з цїлою силою робити порядок, та виступав безпощадно против всїх, що допускали ся надужитя. З монополю соли попідвисшав урядникам платню, але заказав всяку приватну торговлю і приниманє подарунків. Войско роздїлив він на три бриґади, зложені з анґлійских і индийских вояків. Рівночасно управильнив Кляйв відносини до місцевих князїв. Пішов особисто до Аллягабаду і зробив там в серпни 1765 р. угоду з цїсарем або великим Моґулом Шах-Аламом, після котрої той відступив всхідно-индийскій компаниї цїлу Бенґалію, Беґар і Ориссу, та позволив їм там стягати річно 300.000 фунтів штерлінґів (звиш три міліони) податків. Тим способом дістало купецке товариство право віцекороля або цїсарского намістника і заняло місце набоба. Щоби же не робити собі ворога з набоба, визначено єму велику платню, позволено єму вибирати свої доходи через свого индийского урядника, і полишено власть судейску в справах карних. Все то мало бути лиш переходом до повної верховної власти.

В короткім часї, бо до 18 місяцїв, поклав Кляйв основи до британьско-индийскої держави, а відтак в 1767 р. виїхав Кляйв третий раз, і тепер вже на завсїгди до Анґлії. Але тепер вже не витали тут єго так як давнїйше. Він мав повнїсенько ворогів; одні завидували єму, другі ненавидїли єго, инші, котрих він случайно оскорбив або покарав, готові були тепер відомстити ся. Тих, що доробили ся були в Индиї маєтків і повертали назад до Анґлії, нїхто не любив, всї ними погорджали, а Кляйва, найбогатшого, найславнїйшого і найвисшого становищем, уважано ніби їх князем. Тихцем і публично в ґазетах розповідано про всілякі злочини, яких Кляйв і єго приклонники допускали ся в Индиї. На нещастє вибухнув був ще й голод в Индиї, котрий урядники компаниї використали в свій спосіб, а вину за то звалено на Кляйва. Підняв ся загальний

З руских товариств.

Із Самбора пишуть: Дня 14 лютого с. р. відбули ся загальні збори тов. „Шкільна Поміч в Самборі“. Зі справозданя секретаря о. Ортиньского довідали ся члени, що многоважне се товариство, завязане в р. 1896, розвиває ся що-раз красше і віддає значні услуги. Місто Самбір має одну з найстарших ґімназий, має учительску семинарию і руску школу вправ, околиця руска, молодежи рускої в школах значне число, а при лучшій опіці було би о много більше. „Шкільна Поміч“ зрозуміла пекучу потребу отвореня рускої бурси в Самборі і хоть як малими розпоряджала фондами, отворила бурсу винаймивши три комнати, де помістила 15 учеників переважно рускої школи з околиці Самбора. В бурсі дає товариство мешкане, опал, сьвітло, надзір і варенє страви, а родичі достатчають харчу в натурі.

Над справозданєм вивязала ся ширша дискусия, в котрій забирали слово пп. Будзиньский, о. Гмитрик і Біленький. Ухвалено розширити бурсу в слідуючім році шкільнім, винаймити цілий дім і примістити в нїм 30 учеників, уложити реґулямін для учеників і поділити між себе надзір.

„Шкільна Поміч“ підпомагала також убогу молодїж меншими датками, засмотрювала єї в одежу, книжки і прибори наукові. Дїяльности сего товариства треба завдячити, що руска школа вправ числить тепер вже в трех клясах понад 80 учеників, бо більша часть з них мала від товариства згадану поміч.

На удержанє бурси і покритє прочих видатків дістало товариство: від Високого Сойму 100 зр., з членьских вкладок (по 50 кр. річно) 22 зр., з добровільних жертв 53 зр. 60 кр., з вечерка Котляревского в Самборі 25 зр. 23 кр., всего доходу в р. 1898 було 200 зр. 83 кр. — Розходу було 143 зр. 25 кр., то зістає в касі 57 зр. 58 кр.

Але-ж ще треба кілька місяців удержувати бурсу, то на тую ціль мусить товариство ще роздобути гроші. — При справозданю із стану грошевого вивязала ся жива дискусия, а потім ухвалено віднести ся до В. Сойму з просьбою о значнїйшу підмогу на бурсу, до Ради повітової і каси ощадности о одноразові датки. Рівно-ж ухвалено віднести ся до патриотів в повіті самбірскім і в краю о поміч через впис в члени і через датки.

Товариство не могло пійти утертою дорогою збиранє складок на бурсу, маючу колись отворитись, бо потреба була пекуча, молодїж бідна, поміч скора много значила, особливо по заведеню рускої школи вправ, — тож приступлено сейчас до дїла в тій надії, що хотяй Русь бідна, але єї дїти милосердні. самі знають біду, то і другим поможуть!... „Шкільна Поміч не перестане і нальше заниматись судьбою убогої молодежи в надії, що і Родимці, видячи дїяльність сего товариства, не залишать прийти єму з помочию.

З нового виділу вибрано пп.: Біленького проф. семинарії, Будзиньского учителя школи вправ, о. Гмитрика катихита ґімназиї, о. Ортиньского катихита семинариї учит., Слюзара професора ґімназиї, Топольницкого надкомісаря і Жиґу учителя. Виділ уконституував ся, вибравши о. М. Ортиньского головою, п. Топольницкого заступником голови, п. Будзиньского секретарем а п. Жиґу скарбником.

Новинки.

Львів дня 6-го марта 1899.

— Почетне горожаньство надала рада міста Бучача п. Іванови Левицкому, ц. к. краєвому інспекторови середних шкіл в признаню єго заслуг, положених для міста при переміні низшої ґімназиї Василиянской на державну висшу ґімназию.

— Учительскі плати. Субкомітет вибраний на оногдашнім засїданю шкільної анкети, скликаної в справі підвисшеня учительских плат, нараджував ся в пятницю під проводом кн. Чарторийского. За основу нарад взяв субкомітет проект шкільної ради краєвої, але з тим додатком, що єго постанови будуть могли зачати обовязувати доперва від 1900 р., а то з причини, що в сім роцї не можна добути фондів на переведенє реформи. Референтом субкомітету вибрано Д. Абрагамовича і він здасть справу повній анкетї з цїлої паради, передше однак субкомітет мусить обговорити ту справу з віцепрезидентом шкільної ради краєвої дром Бобжиньским.

— Рік 1900 а почтові стампілії. Як звістно, почти цїлого сьвіта означують рік переважно двома послідними цифрами. Отже тепер зайшло питане, як мають австрийскі почти виготовити на слідуючий рік свої печатки? По засягненю інформаций в міністерстві торговлї постановлено, по мисли ухвали міжнародного почтового конґресу з р. 1897 в Вашинґтонї, означати 1900 рік на почтових печатках двома нулями.

— Краєвий союз кредитовий, стоваришенє заререстроване з обмеженою порукою у Львові, орґанізує стоваришеня, товариства і спілки економічні, як також старає ся о кредит для тихже; уділює кредиту своїм членам: товариствам кредитовим на $5^1/_2$%, прочим особам на 7%; приймає вкладки щадничі в довільній висотї і опроцентовує їх на $4^1/_2$%, як також уділяє кредиту при парцеляциях посїлостий. — Взірцевий статут для повітових товариств кредитових висилає ся даром. Льокаль товариства: Львів, Ринок ч. 16, II. поверх. — Години урядові від 12-ої до 2-ої пополудни.

— Катастрофи. Сеї ночи лучили ся в Европі три катастрофи, а то дві на зелїзницях а одна в наслідок вибуху пороху, в котрих погибло до 100 людий, а до 150 потерпіло ушкодженя. І так вискочив з шин зелїзничий поїзд між стациями Барнова і Чінжеа в Румунії. В наслідок того погибли дві особи, а чотирнайцять потерпіло лекші або тяжші ушкодженя. — В поїздї, що ішов вчера в ночи з Петербурга до Динабурґа, вибух в наслідок ексилозиї бензини огонь, від чого погибло сїм осіб, а шіснайцять есть попарених. — Третя катастрофа була о много страшнїйша. Именно маґазин пороху коло Тульону у Франциї вилетїв сеї ночи у воздух. Цїлий войсковий персонал, поміщений в маґазинї або погиб, або тяжко покалїчений. Загалом подають число убитих на 70 осіб, ранених на 110. Вибух був такий сильний, що земля задрожала на чотири кільометри довкола, а на віддаленє двох кільометрів повалили ся доми і понищені поля.

— Обікрали біжницю в Навариї невислїджені злочинцї в ночи з суботи на недїлю. Именно зникла занавіса вишивана золотом, талес, покриви з тори і дві кістяні корони. О крадежи повідомлено львівску полїцию, котра глядає за незнаними злодіями.

— Страшний отець. В містї Хрудимі в Чехії стрáчено недавно на шибеницї 35-лїтного богатого властителя дібр Новотного. Витроїв він по черзї семеро своїх дїтий з тої причини, що єго дразнили своїм криком.

— Кому від чого смерть — хто се вгадає? Недавно ґімназияльний професор в Парижи Жерард (Gerard) запалив сїрничку, аби закурити циґаро, і нехотячи підпалив собі довгу бороду і так попік ся, що по тяжких муках недовзї вмер.

голос обуреня і Кляйва потягнено до одвічальности. Парлямент судив єго, і він боронив ся особисто, і остаточно оборонив ся. Єго увільнено, але від сеї пори він занепав на дусї і на здоровлю, до чого немало причинило ся і куренє опіюму, до чого він в Індиї був привик, і остаточно в падолисті 1774 р. відобрав собі житє.

Не лїпше господарив і наслїдник Кляйва Гестінґс (Hastings), котрий ще більше як тамтой зробив з Індиї дійну корову для Анґлії, именно же анґлїйскої шляхти. Єму приписують найбільшу заслугу в тім, що він зорґанізував службу урядників і стяганє податків, що установив трибунали судейскі і полїцию, що піднїс воєнну силу войска і розширив торговлю. Але при тім треба й то мати на оці як він при тім поступав. Він установляв нові посади з величезною платнею. Для монополю соли н. пр. установив був шість нових урядників, котрі всї разом діставали річно 90.000 фунтів штерлїнґів; при урядї митовім в Калькутї діставало трох урядників річно звиш 23.000 фунтів штерлїнґів і т. д. Буджет бенґальскої адміністрациї збільшив ся до девять лїт з 252.000 ф. шт. на 928.000 ф. шт., отже майже в четверо, а довг державний компанії дійшов за тринайцять лїт до 27 мілїонів. Не досить того, що сам Гестінґс допускав ся всїлякої самоволї і здирства, але ще й окружав ся людьми, котрі в єго імени то само робили на власну руку, а він на то мовчав, бо єму таких людий було потреба.

Варрен Гестінґс походив із знатної але з'убожілої родини. Він родив ся в 1732 р. і маючи 17 лїт вступив був на службу до компанії. При 1750 р. став він був за писаря в Калькутї, а відтак був надзирателем у фабрицї шовкових і вовняних материй і тогди дістав ся в неволю до того самого набоба, що замкнув був Анґлїйців до „чорної діри“. За ним вставив ся був голяндский аґент і набоб казав єго випустити на волю. Гестінґс перебував тогди в резиденциї набоба і потайком змавляв ся з прогнаними Анґлїйцями. Коли єму грозила небезпечність, він утїк і вступив до армії Кляйва, а той пізнавши в нїм здібного чоловіка, зробив єго дипльоматичним аґентом при новім набобі. На сїм становищи так він відзначив ся, що єго іменовано членом ради в Калькутї, але тут він посварив ся з другими радниками, зложив свій уряд і вернув до Анґлії.

Гроші, які привіз з собою, в короткім часї минули ся і він здаєсь за намовою Кляйва, вернув назад до Індиї, зразу яко радник до Мадрасу, а опісля був перенесений на предсїдателя ради до Калькути. Єго післали туди, щоби він там остаточно усунув зовсїм правлїнє набоба і всю адміністрацию та вибиранє податків передав в руки Анґлїйців. Розходило ся о то, щоби до каси компанії впливало більше гроший, бо там їх вічно не було а індийский міністер, магометанин за мало їх віддав до каси. При тім мав Гестінґс і свій інтерес, він хотів переводити свої пляни, а тут не було гроша, урядники і войско не діставали точно своєї платнї і не можна було нїчого з ними зробити. Отже він взяв ся енерґічно до дїла. При помочи інтриґанта старшого рахмана усунув індийского міністра, але на єго місце не назначив того рахмана, лиш скасував уряд міністра при набобі, і власть єго перенїс до Калькути. Доходи набоба зменшив до половини, а великому Моґулеви перестав таки зовсїм платити. За короткий час зібрав він був 2 мілїони фунтів штерлїнґів, але зірвав угоди заключені торжественно і заподав пвитуний нарід Роґіллїв та зруйнував єго при помочи анґлїйского войска.

Але всхідно-індийска компанія стала ся вже була небезпечною для самої Анґлії. Акционери сего товариства, найважнїйшого в цїлій Анґлії і Шкотії для торговлї зі всхідною Індиєю і Хиною, мали право вибирати з помежи себе директорів товариства і були властителями великої держави у всхідній Індиї, куди збігали ся тисячі а тисячі Анґлїйців, близших і дальших свояків акционерів і ті були зависимі від директорів. А директори сидїли в Льондонї і мали великий вплив в краю. Але ще й з иншої причини всхідно-індийска компанія була шкідливою для анґлїйского народу. Директори в Льондонї вели так лихо управу товариства, що не лиш їх ґубернатори і ґенерали допускали ся страшних здирств і злочинів, щоби лиш як найборше розбогатіти, але ще й інтереси купецкі ішли так лихо, що товариство не мало гроший, многим купцям грозило банкротство і Анґлїя готова була стратити кредит. Правительство мусїло кілька разів прийти компанії в поміч і платити за ню мілїони, а то значило, що нарід анґлїйский платить своїми грішми за злодійства компанії. Нарід мав отже повне право вмішати ся до веденя фінансів сего товариства і до адміністрациї краю здобутого анґлїйским войском.

То стало ся 1773 р. Льорд Норт, голова тодїшного міністерства постарав ся о то, що парлямент ухвалив закони, після котрого дирекция всхідно-індийскої компанії і адміністрация у всхідній Індиї мали бути инакше уладжені а рівночасно і мали стояти під верховним доглядом міністерства, що збільшило незвичайно протекцию і власть міністрів, именно же їх вплив на вибори. Після того закона президентура бенґальска одержала верховну власть над всїма иншими землями, а на єї чолї став ґенерал-ґубернатор з чотирома дорадниками. Перший раз мала їх іменувати корона а відтак компанія на пять лїт, а корона мала їх

— **Померли:** Иосиф Залеский, генерал-поручник, брат бувшого Намістника а опісля міністра для Галичини, Филипа Залеского, дня 3-ого марта, в Станиславові, в 61-ім роцї житя; Евсебій Ковальский судовий канцеліст у Львові, сими днями, в 29-ім роцї житя.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: Ц. к. Міністерство торговлї видало що до недоручимих посилок почтових слїдуюче розпорядженє з дня 3 ого сїчня 1899, ч. 70157 ех 1898: I. Пересилки почтові, недоручені по мисли розпорядженя з 25. червня 1896 р. ч. 34956 (В. р. ч. 50 з 896), котрі проте вернули на місце наданя, мають ся звертати надавцям. Предмети підлягаючі зіпсованю, котрі годі звернути надавцям, можна сейчас на їх рахунок продати або в міру потреби знищити. II. При дорученю і виданю тих посилок надавцям поступає ся після обовязуючих приписів. Сли на посилку видано посьвідченє наданя, то мусить ся оно при звороті посилки звернути. Сли наданє потверджено в книжці наданя або в спільнім реверсї, то треба ті документи, в цїли занотованя звороту посилки, звернути урядови почтовому. Сли надавець не мешкає в окрузї дорученя надавчого уряду почтового, належить післати посилку до дотичного уряду почтового в цїли дорученя єї надавцеви. Через тоє не поносить надавець серед звичайних обставин нїяких дальших коштів. Тільки за ті листи, котрі були первістно призначені для округа дорученя надавчого уряду почтового, почисляє ся і стягає ся відповідне додаткове порто за нову просторонь перевозу, коли листи ті до иншого місця мають ся висилати. III. Коли надавець відмовить принятя або в протягу 14 днїв по дорученю авіза (адресу пересилкового, реверсу відобраня, переказу) посилки або переказаної суми не відбере, можна ті посилки на річ каси почтової продати або ужити. Надавець має обовязок навіть тогди, коли відмовив відобранє зверненої посилки, заплатити тяжаче на нїй порто і т. д. IV. Коли надавець єсть звістний, то доручає ся єму посилки в той сам спосіб, як инші предмети до него надіслані. Коли надавець єсть незвістний, переховують ся листи звичайні через три місяцї, инші предмети через оден місяць в почтовім урядї наданя і удержують ся в евіденциї в цїли звороту, колиби ся надавець зголосив. Коли надавець не зголосить ся в тім речинци, то уряд почтовий предкладає ті посилки ц. к. Дирекциї почт і телеґрафів. Ц. к. почтовий уряд наданя в списї вивішенім в урядї до загального ужитку провадить виказ посилок, котрі зложені суть до диспозициї незвістних надавців і зістали відіслані до ц. к. Дирекциї почт і телеґрафів. Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів отвирає надіслані посилки. Урядники, котрим тоє отвиранє поручено, мають розслїдити: а) чи звичайні листи містять предмети вартістні; б) чи звичайні листи, містячі предмети вартістні і инші посилки, можна надавцеви доручити. Урядники ті впрочім не мають вглядати в зміст посилок. V. Звичайні листи, в котрих не найдено предметів вартістних, нищать ся. Звичайні листи з предметами вартістними і посилки, за реверсом надані, замикає ся по отворезю печаткою урядовою. Коли при отворезю сконстатовано, хто посилку надав, посилає ся єї надавцеви посилки через дотичний уряд почтовий. Колиж при отвираню не вислїджено надавця, тогди взиває ся єго прилюдно, щоби відібрав предмети недоручені в протягу року, числячи від поміщеня оголошеня. Прилюдне візванє має містити познаки посилки що до предмету, уряду почтового, дня наданя, адресата і місця призначеня і оголошує ся через одноразове поміщенє в часописи краєвій. Тимчасом переховують ся посилки на ризико надавців. IV. Коли прилюдне візванє окаже ся безуспішним, тогди пропадають предмети на користь почти. Висше наведені приписи почипають обовязувати від 1. цьвітня 1899.

Телеґрами.

Відень 6 марта. Сойм ческий має бути скликаний в половині марта, хоч нема надії на заведенє якоїсь акциї угодової.

Льондон 6 марта. Бюро Райтера доносить з Пекіну, що Цунґ-лї-Ямен відмовив жаданю Італії в справі віднайменя стациї вуглевої.

Рим 6 марта. Стан здоровля Папи поліпшає ся постійно щораз більше, а лїкарі мають надію, що Папа до кількох днїв зовсїм подужає.

Мадрид 6 марта. Нове міністерство складають: Президент міністрів Сільвера обняв також і теку справ заграничних; Дафо справи внутрішні, Віляверде фінанси, Дурон справедливість, Палявєха війна, Підаль роботи публичні і кольонії, Кармара марипарка.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·53	11·27	—
Іцкан	6·05	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Сколього	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Хирова	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Янова	—	—	—	8·45	—	7·44	—

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·05	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. з Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·45	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Тернополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·55	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Скольогоі Стрия	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Лавочного	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Стрия, Калуша	—	—	—	12·15	—	—	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

затверджати. Президентура мала вести адміністрацию цивільну і войскову. Попри то виконував найвисший трибунал власть судейску після анґлійского права. Першим ґенерал-ґубернатором іменовано Гестінґса.

Гестінґсови мимо єго іменованя і компанії було то дуже не на руку, що правительство вмішало ся, а що ще й трох з приданих єму радників були прихильниками правительства, то в президентурі настав був від самого початку роздор. Три противники Гестінґса з Филипом Франсісом попереду, утворили партию против ґубернатора. Они уважали ся покликаними до того, щоби слухати голосних нарікань на лиху господарку, не допустили до послїдних заряджень ґубернатора, бо казали, що так не можна робити, а коли він хотів видати нові розпорядженя, то они знов тому спротивили ся. Гестінґс мав тепер зовсїм звязані руки і прийшло до колотнечі. Що раз виразнїйше підносила ся ненависть до него зі всїх боків, а згаданий старший рахман інтриґував против Гестінґса з цїлої сили. Наконець вніс жалобу против него за продайність і спроневіренє державних гроший; радники приняли ту жалобу і засудили Гестінґса на відшкодованє.

Але ґубернатор не оглядав ся на вирок ради, лиш відослав позовника до найвисшого трибуналу. Трибунал взяв справу в свої руки, казав рахмана [1]) арештувати, брав єго на тортури і остаточно казав повісити. Ся подія зробила велике враженє в цїлій Індиї і додали Гестінґсови знову поваги і значіня. Але ось наспіло з Анґлії завізванє, щоби він уступив ся із свого уряду і вертав до Анґлії. Під той час один з радників помер і єго противники були в меншости. Гестінґс не послухав завізваня і при помочи найвисшого трибуналу ставив так завзятий опір, що остаточно поступоване против него застановлено. Не одно причинило ся до того. В Индиї насамперед треба було Анґлійцям такого чоловіка як Гестінґс. Велика американьска кольонія підняла ся була против матерного краю, Ірляндия хотіла скинути з себе наложене на ню ярмо, Франция, Іспанія і Голяндия виповіли були Анґлії війну — словом у всїх частях сьвіта зробив ся був рух против Анґлії. Франция пригадала собі, що колись також панувала в Индиї і навязала зносини з Магаратами, котрим допекло вже було анґлійске правительство в Бомбаю і они збунтували ся, та побили Анґлійцїв і змусили до некористної для них угоди. Гестінґс не годив ся з поступованєм бомбайского правительства і побоював ся, що Французи в спілцї з Магаратами готові ще зробити конець анґлійскому панованю. Постановив отже виступити з цїлою силою. Він взяв ся сьміло до дїла; заняв француску кольонії, єго бенґальске войско перейшло Индию впоперек, заняло провінцию Ґузерат і здобуло велику кріпость Ґвалїор. А чого не зробило войско, то довершили єго зручні переговори.

(Дальше буде).

---

[1]) „Рахман“ (Rahman) або „браман“, також „брамін“ — зве ся в Индиї чоловік з найвисшої кляси, учений і сьвященик. Рахмани суть також дорадниками короля або набоба.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Тягнене невідклично дня **18. марта 1899.**

1. Головна виграна **100.000 корон**
2. Головна виграна **25.000 корон**
3. Головна виграна **10.000 корон**

готівкою з 20% на податок.

ВІДЕНЬСКІ ЛЬОСИ по 50 кр.

поручають: Кіц & Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Корман & Файґенбавм, Самуелї & Ляндав, Авг. Шеленберґ і син, Сокаль & Лілїен, Ґустав Макс. 5

Для Львова і Галичини
головний склад і експедиция
WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.
находить ся
у Львові, в пасажу Гавсмана ч. 9.
Аґенция дневників і оголошень
принимає також
пренумерату і оголошеня до Warszawsk-ого Tygodnik-a Illustr.

Прилади до ратованя худоби в случаях, коли давить ся, від здутя і т. п. (в видї рурки із сталевого дрота по 6 зр. — Трокарі, пускала і т. п. поручає Петро **Хшонстовский** торговля зелїза у Львові площа Капітульна ч. 1 (напроти катедри). 9

Інсерати

(„оповіщеня приватні") до „Ґазети Львівскої", „Народної Часописи", і всїх инших часописий принимає виключно ново отворена „Аґенция дневників і оголошень" в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

Ново отворена
Аґенция дневників і оголошень
у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9.
принимає
ОГОЛОШЕНЯ
до всїх дневників
по цїнах ориґінальних.
До
„Народної Часописи" і „Ґазети Львівскої"
може принимати анонси виключно лиш ся Аґенция.

Товариство взаімних обезпечень
„Днїстер"
у Львові, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти").

перше і одиноке руске товариство асекурацийне **припоручене** Всечестному Духовеньству і всїм вірним Впреосьв. Митрон. і Преосьв. Еп. **Ординариятами** всїх **трех епархій,** обезпечає будинки, уряджене домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід пожарних.**

Стан фондів з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 зр. 12 кр.	
Фонд основний	45.000 зр. — кр.	
Резерва специяльна	842 зр. 40 кр.	

Шкоди ліквідують ся **безпроволочно. Полїси** „Днїстра" принимає **Банк краєвий** при позичках гіпотечних.

Інформациї удїляє Дир. листовно

На жите можна обезпечати ся через „Днїстер" в товаристві взаімних обезпечень в Кракові в як **найкористнїйших** комбінациях.

Товариство взаімного кредиту „Днїстер" стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, удїляє **позички** за оплатою $6^1/_2\%$ за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв і приймає **вкладки** до опроцентованя по $4^1/_2\%$.

Зголошеня о удїлене аґенциї в охрестностях де **нема** близько аґенциї „Днїстра", **приймають ся.** 10

Ново отворена
Аґенция дневників і оголошень
у Львові
Пасаж Гавсмана число 9.
приймає
пренумерату на всї дневники
краєві і заграничні
по цїнах ориґінальних.

Ново отворена Агенция дневників і оголошень
Пасаж Гавсмана ч. 9,
принимає оголошеня до всїх дневників
і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).